

Міністерство освіти і науки України
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Історичний факультет
Кафедра права та публічного управління

КРИМІНАЛІСТИКА

Методичні рекомендації для підготовки до практичних занять
з освітньої компоненти «Криміналістика» відповідно до освітньо-професійної
програми підготовки спеціалістів першого (бакалаврського) рівня вищої
освіти галузі знань: 08 Право: 081 Право за освітньо-професійною
програмою: Право

ЖИТОМИР 2024

УДК 343.98(072)

К 84

Рекомендовано до друку вченою радою Житомирського державного університету імені Івана Франка, протокол № 23 від 24 грудня 2024 р.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Аксьонова О. В., директор Житомирського інституту ПрАТ «ВНЗ»МАУП», кандидат економічних наук, доцент.

Кравчук І. І., кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри правознавства Поліського національного університету.

Рудницька О. П., кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри права та публічного управління Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Криміналістика: методичні рекомендації для підготовки до практичних занять з освітньої компоненти «Криміналістика» відповідно до освітньо-професійної програми підготовки спеціалістів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань: 08 Право: 081 Право за освітньо-професійною програмою Право / Уклад.: Н.Ф. Войтович.: Житомир: вид. ЖДУ ім. І. Франка, 2024. – 62 с.

У методичних рекомендаціях для підготовки до практичних занять з освітньої компоненти «Криміналістика» відповідно до освітньо-професійної програми підготовки спеціалістів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань: 08 Право: 081 Право за освітньо-професійною програмою: Право Житомирського державного університету імені Івана Франка вказано на мету та завдання вивчення освітньої компоненти. Методична розробка містить навчальний план, плани практичних занять, завдання для самостійної роботи, задачі, контрольні питання, список рекомендованої літератури.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ	7
СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ	13
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	14
МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ЩОДО ВИВЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ «КРИМІНАЛІСТИКА»	19
ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА ЗАВДАНЬ НА САМОСТІЙНЕ ОПРАЦЮВАННЯ	22
ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ З ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ «КРИМІНАЛІСТИКА»	33
ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ З ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ «КРИМІНАЛІСТИКА»	57
ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	61

ВСТУП

Криміналістика є однією з дисциплін, яку вивчають здобувачі відповідно до освітньо-професійної програми підготовки спеціалістів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань: 08 Право: 081 Право за освітньо-професійною програмою: Право у вищих навчальних закладах України. Викладання криміналістики передбачає засвоєння базових теоретичних положень криміналістики, оволодіння практичними навичками, які необхідні для виявлення, фіксації, розкриття кримінальних правопорушень, отримання доказової інформації під час їх розслідування та провадження окремих слідчих (розшукових) дій.

Основними завданнями вивчення освітньої компоненти є: підготовка висококваліфікованих юристів-правознавців зі знаннями у сфері розкриття кримінально протиправної діяльності; оволодіння науково-технічними засобами криміналістичної діяльності та уміле їх використання при розслідуванні кримінальних правопорушень.

Вивчення «Криміналістики» повинно сприяти вихованню у здобувачів вищої освіти поважного ставлення до законодавства держави як важливого засобу захисту людини, її прав і свобод, проголошених Конституцією України, інтересів суспільства і держави від кримінально протиправних посягань.

Вивчення криміналістики нерозривно пов'язане зі знанням положень загальних та спеціальних юридичних дисциплін, зокрема, кримінального права, кримінального процесу, кримінології, історії держави та права, теорії держави та права, конституційного права, трудового права, кримінально-виконавчого права.

Методичні рекомендації включають в себе навчально-тематичний план, плани практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи, контрольні запитання, задачі та список рекомендованої літератури.

Програма освітньої компоненти включає теоретичний та практичний матеріал, що допоможе здобувачам вищої освіти використати набуті ними знання для більш глибокого розуміння вказаних дисциплін, а також у їх навчальній практиці та професійній діяльності.

Компетентності та програмні результати навчання:

Компетентності

Змістовно освітня компонента спрямована на формування здобувачами вищої освіти здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі права.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства: усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

ЗК14. Цінування та повага різноманітності і мультикультурності.

ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК3. Цінування та повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК15. Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання

ПР1 – Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

ПР2 – Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.

ПР3 – Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПР4 – Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.

ПР5 – Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

ПР6 – Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПР10 – Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.

ПР12 – Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.

ПР13 – Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.

ПР14 – Належно використовувати статистичну інформацію, ориманную з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності.

ПР16 – Демонструвати вміння користуватися комп'ютерними програмами, необхідними у професійній діяльності.

ПР17 – Працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи.

ПР18 – Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.

ПР19 – Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.

ПР20 – Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

ПР21 – Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

ПР24 - Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя. Розуміти основні принципи здорового способу життя та вміти застосовувати їх для підтримки власного здоров'я та працездатності.

Інформаційний обсяг освітньої компоненти

МОДУЛЬ I. Вступ до криміналістики. Криміналістична техніка, трасологія, дактилоскопія, балістика, криміналістична тактика та методика.

Тема 1. Предмет, система і завдання науки криміналістики. Методологічні основи науки криміналістики та тенденції їх розвитку.

Предмет криміналістики. Розвиток наукових уявлень про предмет криміналістики. Закономірності об'єктивної дійсності, що вивчаються криміналістикою. Принципи криміналістики, закони розвитку науки криміналістики. Завдання криміналістики на сучасному етапі розвитку суспільства. Загальні, спеціальні та конкретні завдання криміналістики. Роль криміналістики у запобіганні злочинів. Система криміналістики. Загальна теорія, окремі криміналістичні теорії і вчення. Мова криміналістики, її становлення і розвиток. Криміналістична техніка, експертиза, тактика і методика розслідування злочинів. Криміналістика у системі інших наук і її значення в забезпеченні практичної діяльності у боротьбі із злочинністю. Використання положень філософії, логіки, психології, етики та інших суспільних наук у розвитку криміналістичної теорії, розробці засобів і методів слідчої діяльності. Співвідношення криміналістики і природничо-технічних наук. Роль криміналістики в забезпеченні застосування досягнень науково-технічного прогресу в діяльності по боротьбі зі злочинністю. Використання криміналістичних знань, засобів і методів у інших галузях людської діяльності.

Методологічні засади криміналістики. Поняття і сутність методів криміналістики. Теорія відображення як методологічна основа формування криміналістичних знань і розробки прийомів та засобів роботи з доказами. Специфіка слідчого пізнання. Види і характеристика методів криміналістики. Використання загальнонаукових методів у криміналістиці. Спеціальні методи криміналістики, їх формування і система. Критерії допустимості спеціальних методів криміналістики в кримінальному судочинстві. Узагальнення слідчої, судової і експертної практики, як джерело розробки криміналістичних засобів, прийомів і методів. Співвідношення методів криміналістики та методів практичної діяльності в розкритті злочинів.

Тема 2. Криміналістична ідентифікація.

Поняття і наукові засади криміналістичної ідентифікації, її значення у слідчій, експертній і судовій діяльності. Види та форми криміналістичної ідентифікації. Ідентифікаційні ознаки і властивості, їх класифікація. Ототожнення і встановлення групової належності. Об'єкти і суб'єкти криміналістичної ідентифікації. Процес криміналістичної ідентифікації. Методика ідентифікаційних досліджень. Застосування математичних і кібернетичних методів у ідентифікаційних дослідженнях.

Поняття і сутність криміналістичної діагностики. Наукові засади криміналістичної діагностики. Діагностичні завдання та методика їх вирішення. Значення криміналістичної діагностики для розкриття та розслідування злочинів.

Тема 3. Загальні положення криміналістичної техніки. Криміналістична фотографія, відеозйомка та звукозапис.

Поняття, завдання і структура криміналістичної техніки. Джерела формування та розвитку криміналістичної техніки. Класифікація криміналістичних засобів і методів. Завдання і можливості застосування вимірjuвальної, аналітичної і обчислювальної техніки. Критерії допустимості використання технічних засобів і методів роботи з доказами у кримінальному судочинстві. Доказове значення результатів застосування криміналістичної техніки. Перспективи розвитку криміналістичної техніки. Проблеми автоматизації криміналістичних досліджень.

Криміналістична фотографія і відеозйомка. Поняття, можливості фіксації і дослідження візуальної інформації з метою розкриття злочинів. Судова фотографія: види, методи і прийоми. Судово-оперативна фотографія: особливості фотографування місця події, трупа, речових доказів, живих осіб. Судово-дослідницька фотографія: поняття, завдання, методи. Особливості застосування відеозапису: види, способи і засоби її здійснення при проведенні слідчих дій. Специфіка застосування фотографії і відеозапису у оперативно-розшуковій діяльності. Правила оформлення результатів застосування засобів і методів фіксації візуальної інформації. Фототехнічна експертиза: поняття, завдання і призначення. Використання матеріалів відеозапису на досудовому слідстві і в суді.

Тема 4. Криміналістична трасологія, дактилоскопія, балістика.

Предмет, система і завдання слідознавства. Наукові засади слідознавства. Механізм утворення слідів і їх класифікація. Загальні правила виявлення, огляду, фіксації і вилучення слідів. Засоби та методи виявлення та вилучення слідів. Значення і можливості попереднього дослідження слідів у процесі проведення невідкладних слідчих дій та використання отриманих результатів у розкритті злочинів. Види та характеристика слідів: людини (рук, ніг, тіла, зубів, виділень організму, взуття, одягу, рукавичок), транспортних засобів, знарядь злочину і інструментів, матеріалів, речовин і виробів. Предмети як сліди злочину. Особливості виявлення і вилучення вказаних категорій слідів. Коло обставин розслідуваної події, яке може бути вирішене на їх основі.

Трасологічна експертиза слідів і об'єктів, підготовка матеріалів для її проведення.

Криміналістичне дослідження зброї, боєприпасів, вибухових речовин і пристроїв та слідів їх застосування (зброєзнавство). Поняття зміст зброєзнавства, його наукові засади. Види та характеристика об'єктів балістичного дослідження: зброї, боєприпасів, слідів пострілу. Засоби та методи виявлення, огляду, фіксації і вилучення зброї та слідів її застосування. Встановлення обставин використання зброї: спосіб виготовлення, напрямку, місця та дистанції пострілу. Питання, які вирішуються криміналістичним дослідженням зброї, підготовка матеріалів для його проведення. Холодна зброя. Поняття, класифікація. Питання, що вирішуються експертизою холодної зброї.

Тема 5. Техніко-криміналістичне дослідження документів, письмової мови та почерку. Габітоскопія.

Поняття, види та наукові засади криміналістичного дослідження документів. Зміст і завдання криміналістичного дослідження документів. Поняття та класифікація документів. Правила поводження з документами речовими доказами.

Дослідження рукописних документів. Поняття письма та почерку. Ознаки письмової мови і почерку, їх класифікація та ідентифікаційне значення. Можливості встановлення властивостей та стану особи по почерку. Почеркознавча і авторознавча експертизи: поняття, завдання, можливості та підготовка матеріалів для призначення. Технічне дослідження документів: поняття, зміст і види. Завдання і методика слідчого огляду документів. Види підробки документів. Ознаки зміни тексту документу та способи їх виявлення. Встановлення способу виготовлення документу і давності виконання тексту. Ідентифікація засобів і матеріалів, використаних для виготовлення документів. Поновлення змісту пошкоджених документів. Ознаки підробки відбитків печаток і штампів. Дослідження поліграфічної продукції. Встановлення виду, способу друку та особливостей використаних засобів (друкарських форм) з метою розшуку місця виготовлення досліджуваного матеріалу. Техніко-криміналістична експертиза документів: поняття, коло вирішуваних питань, підготовка матеріалів для призначення.

Ідентифікація особи за ознаками зовнішності (габітоскопія). Поняття та наукові засади ототожнення особи за ознаками зовнішності, їх ідентифікаційне значення та класифікація. Система опису ознак зовнішності. Функціональний портрет людини. Засоби та методи фіксації (сумування, поєднання, об'єднання) зовнішніх ознак людини. Джерела інформації про ознаки зовнішності людини. Співвідношення опису, впізнання та ідентифікації особи. Використання даних про ознаки зовнішності в розшуку осіб, що зацікавили слідство, організації обліків і розкриття злочинів. Криміналістична портретна експертиза: поняття, питання, що вирішуються, методи проведення, підготовка матеріалів для її призначення.

Криміналістичне дослідження звукових слідів (фоноскопія). Можливості і завдання використання засобів та методів акустики у практиці боротьби зі злочинністю. Наукові засади криміналістичного дослідження звукових слідів. Ідентифікація особи по голосу (фоноскопична експертиза): сутність, коло питань, що вирішуються (включаючи діагностичні), особливості підготовки матеріалів для призначення експертизи. Експертиза засобів і матеріалів звуко-відеозапису: сутність, характеристика ідентифікаційних і діагностичних питань, що вирішуються нею, підготовка матеріалів для проведення. Оцінка результатів криміналістичного дослідження звукових слідів та їх використання у розкритті злочинів.

Тема 6. Загальні положення криміналістичної тактики. Організація планування розслідування та слідчі версії.

Поняття криміналістичної тактики, її система та завдання. Взаємозв'язок криміналістичної тактики з криміналістичною технікою і методикою.

Співвідношення тактики слідчих дій з процесуальним порядком їх проведення. Роль криміналістичної тактики в розслідуванні і попередженні злочинів. Поняття і сутність тактичного рішення слідчого. Умови, що визначають прийняття і реалізацію тактичних рішень. Тактичний ризик у діяльності слідчого. Поняття тактичних прийомів, їх джерела та класифікація. Тактичний прийом і криміналістична рекомендація. Критерії допустимості та ефективності тактичних прийомів. Роль та місце тактичних прийомів у забезпеченні законності слідчої діяльності. Поняття, сутність і види тактичних операцій (комбінацій), їх значення і використання у розкритті та розслідуванні злочинів. Проблеми і можливості програмування, алгоритмізації та автоматизації слідчої діяльності.

Поняття, значення та види слідчих версій. Логічна природа версій. Засади і правила побудови та перевірки версій. Поняття і сутність планування розслідування. Принципи планування розслідування. Вивчення та облік характеру слідчої ситуації як умова забезпечення ефективності планування розслідування та реалізації його принципів. Особливості різних варіантів планування: окремої слідчої дії, тактичної операції, роботи по кримінальній справі в цілому, розслідування багатоепізодних справ, по групі справ, що знаходяться у переведенні слідчого, при бригадному методі розслідування. Техніка планування розслідування. Вимоги до плану розслідування. Допоміжна документація при плануванні.

Тема 7. Криміналістична тактика проведення слідчих (розшукових) дій.

Тактика слідчого огляду. Поняття, сутність та види огляду. Завдання огляду. Місце та роль огляду у розкритті злочинів. Організація і правила проведення огляду. Огляд місця події.

Тактика обшуку. Поняття, сутність та види обшуку. Правові та фактичні підстави проведення обшуку. Забезпечення законності при проведенні обшуку. Відмінність обшуку від огляду і оперативного обслідування приміщень, транспортних засобів, багажу. Психологічні та етичні засади обшуку. Тактичні прийоми обшуку.

Тактика допиту. Поняття, значення та види допиту. Допит як засіб отримання інформації і реалізації допоміжної функції слідства. Забезпечення законності при проведенні допиту. Активність і наступальність допиту. Поняття і межі допустимості психологічного впливу на допитуваного. Етика допиту. Співвідношення допиту та опитування.

Тактика пред'явлення для впізнання. Поняття, сутність і види пред'явлення для впізнання. Психологічні засади пред'явлення для впізнання. Співвідношення упізнавання і впізнання. Оперативно-розшукове встановлення розшукуваної особи. Підготовка до пред'явлення для впізнання. Особливості допиту особи, яка впізнає. Пред'явлення для впізнання осіб, предметів, трупів, тварин.

Тактика слідчого експерименту. Поняття, сутність слідчого експерименту, його мета та види. Учасники слідчого експерименту. Підготовка до проведення слідчого експерименту. Особливості інструктажу учасників слідчого експерименту. Умови та прийоми проведення слідчого експерименту. Фіксація умов, ходу та результатів слідчого експерименту. Технічні засоби фіксації.

Тактика використання спеціальних знань у кримінальному судочинстві. Призначення і проведення судових експертиз. Вибір експерта (експертного закладу).

Тема 8. Загальні основи криміналістичної методики розслідування окремих видів злочинів. Криміналістична характеристика злочинів.

Поняття, завдання та значення криміналістичної методики. Закономірності злочинної діяльності і слідчої практики, що вивчаються нею. Принципи та джерела криміналістичної методики. Місце криміналістичної методики в криміналістиці і її зв'язок з іншими галузями знань. Структура криміналістичної методики. Загальні положення і наукові засади методики. Потреби слідчої практики як умова розвитку криміналістичної методики.

Структура та види окремих методик розслідування злочинів. Напрямки і шляхи їх удосконалення. Етапи розслідування та їх характеристика. Профілактична діяльність слідчого. Поняття, сутність та види слідчих ситуацій. Компоненти слідчої ситуації. Фактори, що обумовлюють формування та розвиток слідчих ситуацій. Слідча ситуація як підстава прийняття тактичних рішень.

Поняття і сутність криміналістичної характеристики злочинів у розвитку криміналістичної методики й удосконалення засобів та методів розслідуванні злочинів. Класифікація злочинів. Співвідношення криміналістичної характеристики злочинів з кримінально-правовою та кримінологічною характеристиками. Зміст криміналістичної характеристики злочинів. Виявлення і репрезентативність кореляційних зв'язків елементів криміналістичної характеристики певного виду злочинів як умова її практичного інформаційного і методичного значення для розкриття злочинів. Перспективи та умови формування (розробки) об'єктивно достовірних інформаційних моделей криміналістичних характеристик окремих видів злочинів.

Тема 9. Методика розслідування злочинів, скоєних проти людини. Основи методики розслідування вбивств і зґвалтувань.

Особливості і значення боротьби зі злочинами проти життя та здоров'я громадян на сучасному етапі. Криміналістична характеристика вбивств та заподіяння тілесних ушкоджень. Завдання і тактика невідкладних слідчих дій на початковому етапі розслідування. Типові слідчі ситуації та слідчі версії у справах про вбивства, тілесні ушкодження.

Специфіка розслідування вбивств у залежності від способів їх вчинення. Встановлення особи загиблого. Використання спеціальних знань при розслідуванні злочинів, що розглядаються. Особливості встановлення і доведення мотивів вчинення цих злочинів. Характеристика способів приховання злочинів проти життя і здоров'я громадян. Зміст і характеристика наступного етапу розслідування. Особливості тактики окремих слідчих дій. Профілактика злочинів проти життя і здоров'я громадян.

Криміналістична характеристика злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканності особи. Особливості предмету доказування. Обставини, що підлягають встановленню при розслідуванні злочинів даної групи. Типові слідчі ситуації та дії слідчого на початковому етапі розслідування. Особливості

формування доказів. Призначення експертиз та місця їх проведення. Особливості проведення слідчих дій: огляд місця події, освідування. Основні питання, що вирішуються під час допитів потерпілих, свідків та підозрюваних. Специфіка розслідування окремих видів злочинів: зґвалтування, розбещення неповнолітніх. Початкові слідчі дії. Особливості огляду місця події та вилучення доказів.

Список рекомендованої літератури

Основна:

1. Криміналістика: підручник: у 2 т. / за ред. В. Ю. Шепітька. Харків: Право, 2019. Т. 1. 456 с.
2. Криміналістика: підручник: у 2 т. / за ред. В. Ю. Шепітька. Харків: Право, 2019. Т. 2. 328 с.
3. Криміналістика: підручник / В. В. Пясковський, Ю. М. Черноус, А. В. Самодін та ін.; за заг. ред. В. В. Пясковського. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Філія видава «Право», 2020. 752 с.
4. Криміналістика / За ред. В. В. Тіщенко. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 596 с.
5. Криміналістика: навчальний підручник: /за ред. Маковецька Н.Є., Француз-Яковець Т.А., Колодіна А.С., Кіряков В.В., Баранник В.М. Київ: Університет «КРОК», 2021. 500 с.
6. Кримінальний процес України: підручник / за ред. С.В. Ківалова, М.С. Цуцкірідзе; НУ «Одеська юридична академія». Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. 1104 с.
7. Методика розслідування окремих видів злочинів: навч. посібник / О.І. Гарасимів, О.М. Дуфенюк, О.В. Захарова та ін.; за заг. ред. Є.В. Пряхіна. 2-ге вид., перероб. та допов. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 312 с.
8. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України / за ред. С. В. Ківалова та С. І. Кравченко. Одеса: Фенікс, 2020. 924 с.
9. Розслідування окремих видів кримінальних правопорушень: навч. посібник / за заг. ред. В. В. Пясковського. Київ: 7БЦ, 2022. 256 с.
10. Розслідування окремих видів злочинів: навч. посібник / О. В. Бишевець, М. А. Погорецький, Д. Б. Сергєєва та ін. Київ: Прав. єдність, 2015. 536 с.

Додаткова:

1. Актуальні питання сучасного кримінального провадження: навч.-метод. посібник [Електронне видання] / Л. І. Аркуша, Ю. П. Аленін, О. О. Торбас, В. К. Волошина, Л. М. Гуртієва, А. В. Мурзановська, В. А. Завтур, М. М. Стоянов; НУ «Одеська юридична академія». Одеса: Фенікс, 2021. 171с.
2. Аленін Ю.П., Аркуша Л.І., Гловюк І.В., Волошина В.К., Малахова О.В., Торбас О.О. Досудове розслідування: навчально-методичний посібник. Одеса, 2020. 141с.
3. Амеліна А.С., Середня А.І. Проведення слідчого огляду документів при розслідуванні кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2021. № 67. С. 262–266.
4. Арешонков В.В. Техніко-криміналістичні дослідження у розслідуванні злочинів: монографія. Київ: ФОП Маслаков, 2020. 468 с.
5. Аркуша Л.І., Гуртієва Л.М., Д'ячкова М.О., Загородній І.В., Мурзановська А.В., Підгородинська А.В., Торбас О.О. Теорія та практика досудового

- розслідування в умовах протидії: навч.-метод. посібник. Одеса: Фенікс, 2023. 136 с.
6. Белік Л. С. Висновок спеціаліста у кримінальному судочинстві. Криміналістика і судова експертиза: міжвідом. наук.-метод. зб. Київський НДІ судових експертиз. Київ: Видавництво Ліра-К. 2022. Вип. 67. С. 51–57.
 7. Бишевець О. В. Тактико-психологічне забезпечення проведення окремих слідчих (розшукових) дій: навч. Посібник. Київ: Алерта, 2015. 140 с.
 8. Борисенко І. В. Методика розслідування вбивств із розчленуванням трупа: монографія. Харків: Право, 2021. 720 с.
 9. Волобуєв А. Ф. Механізм злочину та його зв'язок з концептуальними положеннями криміналістики: монографія. Кривий Ріг: Вид. Р. А. Козлов. 2019. 122 с.
 10. Гарасимів О. І., Дуфенюк О. М., Захарова О. В. Методика розслідування окремих видів злочинів: навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 312 с.
 11. Дікань Л. В., Понікаров В. Д., Кожушко О. В. Судово економічна експертиза: навчальний посібник. Харків: Видавництво ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. 432 с.
 12. Дячук В. І., Климчук М. П., Губська О. А. Використання спеціальних знань при розслідуванні дорожньо-транспортних пригод: монографія. Київ, 2012. 220 с.
 13. Єфімов М. М. Методика розслідування окремих видів кримінальних правопорушень: підруч. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2022. 271 с.
 14. Журавель В. А. Загальна теорія криміналістики: генеза та сучасний стан: монографія. Харків: Право, 2021. 448 с.
 15. Загородній В. Є., Супруновський А. І., Єлховський І. В., Загородній І. В., Чіпко Н. В., Бойко - Джумеля В. І. Автоматизоване робоче місце слідчого, детектива та процесуального керівника (прокурора): навчально-методичний посібник. Одеса: Фенікс, 2019. 150 с.
 16. Інноваційні засади техніко-криміналістичного забезпечення діяльності органів кримінальної юстиції: монографія / В. Ю. Шепітько та ін.; ред.: В. Ю. Шепітько, В. А. Журавель. Харків, 2017. 260 с.
 17. Колесник В. А., Гора І. В. Криміналістика в протидії незаконному використанню вибухових пристроїв, вогнепальної зброї та обігу наркотиків: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2017. 400 с.
 18. Колесник І. І. Методика розслідування злочинів проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту: дис... канд. юрид. наук: 12.00.09. Харків, 2016. 225 с.
 19. Колодіна А. С. Принципи криміналістичної методики у діяльності з розслідування злочинів: монографія / за наук.ред. В. В. Тіщенко. Одеса: «Юридична література», 2022. 176 с.
 20. Комплексне судово-експертне дослідження слідів застосування вогнепальної зброї: навч. посіб. / за заг. ред. Н. В. Нестор (кер. автор. кол.); М. П. Молибога, А. О. Полтавський, О. В. Баулін, І. М. Самойленко та ін. Київ: Видавництво Ліра-К, 2022. 276 с.
 21. Корж В. П. Огляд місця події: процесуальні підстави, особливості тактики, криміналістичні рекомендації: наук.-практ. посіб. для слідчих, прокурорів,

- поліцейських патрул. та кримін, поліції. 2-ге вид. Харків: Золоті сторінки, 2019. 224 с.
22. Костенко М. В. Вбивства на замовлення: криміналістична характеристика: монографія / за ред. В. О. Коновалової. Харків: Вид. СПД ФО Вапнярчук Н. М., 2006. 160 с.
23. Кофанов А. В., Кофанова О. С. Криміналістичне дослідження вогнепальної зброї, патронів та слідів пострілу (судова балістика): практикум. Київ: УкрДГРІ, 2018. 100 с.
24. Криміналістика: криміналістична техніка: навч. посіб. / Р. Л. Степанюк, В. О. Гусева, В. В. Кікінчук та ін.; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2023. 388 с.
25. Криміналістична тактика: навч. посіб. / за ред. М. А. Погорецького та Д. Б. Сергєєвої. Київ: Алерта, 2016. 244 с.
26. Кримінальна ситуація в Україні в умовах війни: основні тенденції. 2022 рік: монографія / авт. кол.: М. Г. Вербенський, О. Г. Кулик, І. В. Наумова та ін.; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. М. Г. Вербенського. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 388 с.
27. Кримінальний процес: навч. посібник / Ю. П. Аленін, Л. І. Аркуша [та ін.]; НУ «Одеська юридична академія» [Електронне видання]. Одеса: Фенікс, 2020. 582 с.
28. Мельник Р. В. Теоретичні та практичні аспекти криміналістичного дослідження об'єктів, перероблених у вогнепальну зброю: монографія. Київ: «Центр учбової літератури», 2022. 186 с.
29. Методика розслідування окремих видів злочинів: навч. посібник / О. І. Гарасимів, О. М. Дуфенюк, О. В. Захарова та ін.; за заг. ред. Є. В. Пряхіна. 2-ге вид., перероб. та допов. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 312 с.
30. Петков С. В., Журавльов Д. В., Дрозд Ю. Ю., Дрозд В. Г. Настільна книга слідчого/дознавача. Процесуальні дії у досудовому розслідуванні. Основні процесуальні документи. Київ: Вид-во ЦУЛ, 2021. 432 с.
31. Ріпенко А. І., Тіщенко В. В., Самойленко О. А., Белік Л. С. Судові експертизи у кримінальному провадженні: посібник. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 152 с.
32. Ролі Еванс, Боб Седдон, Йована Чарапіч. Вибухові боєприпаси: посібник для України. 2-ге видання. Київ: Вид. дім «Професіонал», 2023. 224 с.
33. Сотула О. С., Саїнчин О. С., Стрельцов Є. Л. Кримінально-правова характеристика та основи розслідування умисних вбивств: монографія. Херсон-Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 928 с.
34. Тіщенко В. В. Методика і тактика розслідування злочинів: навч.-метод. посібник / В. В. Тіщенко, О. П. Вашук, Ю. О. Гресь, А. С. Колодіна. 4-те доповн. видання. Одеса: Юридична література, 2019. 116 с.
35. Цехан Д. М., Чумак С. П. Організаційно-тактичні особливості проведення огляду та обшуку під час розслідування. Правові новели. 2023. № 19. С. 396–401.
36. Цільмак О. М., Користін О. Є., Заєць О. М. та ін. Сучасні методи досудового розслідування кримінальних правопорушень: підручник. Одеса: Фенікс, 2017. 352 с.

37. Шевчук В. М. Криміналістика: традиції, новації, перспективи: добірка наук. праць. Харків: Право, 2020. 1280 с.

Нормативно-правові акти

1. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 7 липня 2017 року № 575. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17#Text>
2. Інструкція про взаємодію правоохоронних органів у сфері боротьби з організованою злочинністю: Наказ Міністерства внутрішніх справ України, Центрального управління Служби безпеки України від 10 червня 2011 року № 317/235. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0822-11#Text>
3. Інструкція про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні: Наказ Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 16 листопада 2012 року № 114/1042/516/1199/936/1687/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12#Text>
4. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичні рекомендації з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень: наказ Міністерства юстиції України від 8 жовтня 1998 № 53/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#>.
5. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року № 254к/96- ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
6. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квітня 2001 року № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#n2583>.
7. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
8. Про Державне бюро розслідувань: Закон України від 12 листопада 2015 року № 794-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19#Text>.
9. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 6 грудня 2019 року № 361-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>
10. Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичні рекомендації з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень: наказ Міністерства юстиції України від 8 жовтня 1998 № 53/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text>

11. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1698-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text>
12. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
13. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18 лютого 1992 року № 2135-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text>
14. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30 червня 1993 року № 3341-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12#Text>
15. Про організацію діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 6 липня 2017 року № 570. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17#top>
16. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#top>
17. Про судову експертизу: закон України від 25 лютого 1994 року № 4038-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#top>

Інтернет ресурси:

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Судова влада України. – Режим доступу: <http://www.court.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Міністерства юстиції України. – Режим доступу: <http://www.minjust.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Конституційного суду України. – Режим доступу: <http://www.ccu.gov.ua/>
5. Єдиний державний реєстр судових рішень - <http://www.reyestr.court.gov.ua>
6. Кабінет Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua/>
7. Міністерство внутрішніх справ України – <http://www.mvs.gov.ua>
8. Офіційний сайт Національного антикорупційного бюро України - <https://nabu.gov.ua>
9. Офіційний сайт Офісу Генерального прокурора України - <https://www.gp.gov.ua>

МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ЩОДО ВИВЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ «КРИМІНАЛІСТИКА»

А. Як опрацювати навчальну літературу з криміналістики

Важливе місце у вивченні криміналістики належить роботі з чинним законодавством та

навчально-методичною літературою. Вона включає в себе пошуки, підбір, розгляд обраного джерела, засвоєння теоретичного матеріалу й аналіз практичного застосування.

До законодавства України, яке є важливим в криміналістиці відносять Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси України, які ґрунтуються на Конституції України та загальновизнаних принципах і нормах міжнародного права. Саме вони є першоосновою для отримання здобувачами вищої освіти знань з даної освітньої компоненти і вивчаються на 2 курсі навчання. При цьому студент має можливість враховувати зміни до чинного законодавства (на відміну від роботи з підручником), яке зазнає змін постійно. Робота з правовими джерелами, знання їхнього змісту є основою формування юридичного мислення, юридичного мовлення, правової культури. Працюючи з джерелами, здобувач формує власний погляд на ту чи іншу проблему, здобуває глибокі знання, закріплює навички аналітичного мислення.

Посилання на чинне законодавство, а крім норм законів передбачено для органів досудового розслідування та експертів-криміналістів відомчі та міжвідомчі накази, інструкції, їх цитування та застосування в ході вирішення завдань на практичних заняттях, у рефератах, у відповідях та на різних видах контролю є обов'язковим.

При опрацюванні тем з криміналістики можуть застосовуватися такі види роботи як складання опорного конспекту, тезування, виписування термінів у словничок, складання простого чи розгорнутого планів.

При складанні конспекту опрацювання лекцій та практичних занять має бути вдумливим та осмисленим, занотовувати слід коротко і своїми словами. Важливо навчитися вибирати й записувати головне та одночасно осмислювати записане. Під час самостійного читання ступінь усвідомлення інформації значно ґрунтовніший. Студентові слід пам'ятати, що значний обсяг конспекту не завжди є показником його якості.

Загалом, опрацювання нормативно-правового матеріалу доцільно здійснювати за наступним планом:

- перевірка чинності;
- аналіз основних реквізитів документу: дати прийняття, органу, що видав документ, виду нормативно-правового документу (законний або підзаконний акт);
- з'ясування сфери регулювання даного джерела;
- загальний огляд обсягу документу (кількість розділів і статей) та його структури;
- аналіз змісту правових норм, виокремлення основних положень;

- характеристика практичного застосування правового джерела.

Дотримання здобувачами вищої освіти вказаних рекомендацій дозволить відпрацювати навички роботи з юридичною літературою, використовувати їх у професійній діяльності та особистих життєвих ситуаціях.

Б. Як готуватися до практичного заняття

Серед усіх видів навчальної роботи здобувачів вищої освіти вагоме місце посідають практичні заняття.

Вони є однією з найважливіших та найбільш дієвих форм засвоєння освітньої компоненти. Головна мета практичного заняття – поглибити й систематизувати вивчення важливих і актуальних тем, сформувати в здобувачів навички й потребу подальшої самоосвітньої діяльності.

Теми практичних занять подаються за окремими розділами. Вони частково повторюють, а також доповнюють і поглиблюють матеріали лекцій.

Готуючись до них, студенти повинні вчитися конспектувати та аналізувати лекційний матеріал, навчальну і наукову літературу, узагальнювати знання, отримані з різних джерел. Не варто обмежуватись лише одним підручником чи посібником, слід одночасно працювати з двома-трьома підручниками, монографіями, статтями. У процесі підготовки до практичного заняття варто звертатися за порадою до викладача.

Основним орієнтиром у підготовці до заняття є його план, відповідно до якого вивчаються джерела, матеріал підручників або додаткової літератури. Підготовку треба починати із знайомства з відповідним розділом підручника, щоб мати загальне уявлення про проблему та зосередитися на поставлених питаннях. Варто осмислити текст, зрозуміти суть питання (абзацу, думки), викласти його своїми словами у формі тез, конспекту чи розгорнутого плану із зазначенням основних фактів. Найбільш цікаві факти, висновки слід занотувати, обов'язково зробити посилання на джерело.

Звичайно, необхідна література не обмежується запропонованим списком. Самостійний бібліографічний пошук матеріалу схвально оцінюється викладачем. Добір робіт необхідно здійснювати за такими критеріями, як науковий рівень, наукова новизна, оригінальність подання матеріалу.

Під час виступу на практичному занятті для отримання найвищої оцінки, слід вільно володіти матеріалом. Виступ не повинен бути ні надто коротким, ні надмірно затягнутим (не більше 5-7 хвилин). Необхідно достатньо повно та чітко висвітлити поставлене питання, дотримуватися послідовності викладу, підкреслювати найважливіші моменти та робити короткі висновки, говорити просто і зрозуміло, слідкувати за мовою, інтонацією, правильним уживанням та вимовою слів, наголосами.

Студентська аудиторія має бути активним слухачем (коротко занотовувати ключові слова, висновки, доповнювати, аналізувати відповідь, правильно, по суті ставити запитання до того, хто відповідає, продумувати репліки тощо). Активна

робота на практичних заняттях оцінюється додатково.

У виступах доречно використовувати фрагменти юридичних документів, повідомлень у пресі, презентації тощо. Все це підвищує інтерес до наукової проблеми, збагачує особистість.

Критеріями оцінки виступу на практичному занятті є: ступінь використання джерел та наукової літератури, рівень розкриття питання, наявність та науковість висновків, розуміння практичного значення викладеного матеріалу.

До кожного практичного заняття пропонуються теми рефератів, запитання для роздумів, які доповнюють та поглиблюють питання заняття.

Практичні заняття є обов'язковими для відвідування. На них ведеться облік поточної успішності. Пропущене заняття з будь-якої причини, як і незадовільна оцінка, підлягають обов'язковому відпрацюванню.

В. Як правильно організувати свою самостійну роботу

Наукою і практикою встановлено, що лише самостійна робота дозволить здобувачу засвоїти систему

знань, глибоко вникнути в суть наук, що вивчаються, опанувати необхідні навички, розвинути свої здібності і обдарування. Без добре організованої, планомірної і систематичної самостійної роботи студент не зможе здобути справжню вищу освіту та сформувати навички, необхідні для майбутньої професійної діяльності.

Самостійна робота є найважливішим засобом освіти, вона повинна ґрунтуватися на основі наукової організації розумової праці, яка вимагає дотримання певних положень:

- знайти найбільш прийнятні для себе методи самостійної роботи і систематично застосовувати їх;
- починаючи роботу, встановити її мету (навіщо ви працюєте, чого хочете досягти);
- скласти план роботи і працювати відповідно до нього (що і в який термін ви повинні виконати);
- у процесі роботи проводити самоконтроль і самоперевірку;
- створити сприятливу обстановку для своєї діяльності і постійно підтримувати її;
- дотримуватися гігієнічних вимог до розумової праці (правильне чергування праці й відпочинку, оптимальне освітлення, температурний режим приміщення тощо).
- працювати щодня, систематично, а не від випадку до випадку.

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА ЗАВДАНЬ НА САМОСТІЙНЕ ОПРАЦЮВАННЯ

ТЕМА 1. Предмет, система і завдання науки криміналістики. Методологічні основи науки криміналістики та тенденції їх розвитку.

План практичного заняття № 1:

1. Предмет криміналістики. Розвиток наукових уявлень про предмет криміналістики.
2. Закономірності об'єктивної дійсності, що вивчаються криміналістикою.
3. Принципи криміналістики, закони розвитку науки криміналістики.
4. Завдання криміналістики на сучасному етапі розвитку суспільства. Загальні, спеціальні та конкретні завдання криміналістики.
5. Криміналістика у системі інших наук і її значення в забезпеченні практичної діяльності у боротьбі із злочинністю.
6. Використання криміналістичних знань, засобів і методів у інших галузях людської діяльності.
7. Методологічні засади криміналістики. Поняття і сутність методів криміналістики.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати тему за вказаними питаннями.
2. Записати визначення основних понять.

Основні терміни та поняття: криміналістика як наука, предмет криміналістики та її завдання, функції криміналістики, система криміналістики, криміналістична техніка, експертиза, тактика і методика, методологічна основа формування криміналістичних знань і розробки прийомів та засобів роботи з доказами, Види і характеристика методів криміналістики.

Дайте відповіді на наступні запитання:

1. Роль криміналістики у запобіганні кримінальним правопорушенням.
2. Співвідношення криміналістики і природничо-технічних наук.
3. Спеціальні методи криміналістики, їх формування і система.

Підготуйте доповідь або реферат на тему:

1. Узагальнення слідчої, судової і експертної практики, як джерело розробки криміналістичних засобів, прийомів і методів.
2. Використання загальнонаукових методів у криміналістиці.
3. Критерії допустимості спеціальних методів криміналістики в кримінальному судочинстві.

Література:

Основна література:

1,3, 4, 5

Додаткова література

2, 9, 14, 37

ТЕМА 2. Криміналістична ідентифікація.

План практичного заняття № 2:

1. Поняття і наукові засади криміналістичної ідентифікації, її значення у слідчій, експертній і судовій діяльності.
2. Види та форми криміналістичної ідентифікації.
3. Методика ідентифікаційних досліджень.
4. Застосування математичних і кібернетичних методів у ідентифікаційних дослідженнях.
5. Поняття і сутність криміналістичної діагностики.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати тему за вказаними питаннями.
2. Записати визначення основних понять.

Основні поняття: криміналістична ідентифікація, слідчий, експерт, ксперт-криміналіст, дізнавач, слідчі (розшукові) дії, проведення експертизи, висновки експертизи, ідентифіковані (відображувані) – об'єкти, ідентифікуючі (відображуючі) – об'єкти, істотність ознаки, виразність ознаки, відносна стабільність ознаки, криміналістична діагностика.

Питання для обговорення:

1. Ідентифікаційні ознаки і властивості, їх класифікація.
2. Ототожнення і встановлення групової належності.
3. Процес криміналістичної ідентифікації.
4. Види, форми й суб'єкти ідентифікації.
5. Загальна технологія криміналістичної ідентифікації.

Теми рефератів та доповідей:

1. Наукові засади криміналістичної діагностики.
2. Значення криміналістичної діагностики для розкриття та розслідування злочинів.
3. Діагностичні завдання та методика їх вирішення.

Література:

Основна література

1, 3, 4, 5,

Додаткова література

6, 30, 31, 36, 37

ТЕМА 3. Загальні положення криміналістичної техніки. Криміналістична фотографія, відеозйомка та звукозапис.

План практичного заняття № 3:

1. Поняття, завдання і структура криміналістичної техніки.

2. Класифікація криміналістичних засобів і методів.
3. Критерії допустимості використання технічних засобів і методів роботи з доказами у кримінальному судочинстві.
4. Доказове значення результатів застосування криміналістичної техніки.
5. Криміналістична фотографія і відеозйомка.
6. Судова фотографія: види, методи і прийоми.
7. Судово-оперативна фотографія: особливості фотографування місця події, трупа, речових доказів, живих осіб.
8. Судово-дослідницька фотографія: поняття, завдання, методи.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати тему за вказаними питаннями.
2. Записати визначення основних понять.

Основні поняття: криміналістична техніка, суб'єкти застосування криміналістичної техніки, форми застосування криміналістичної техніки, правові підстави застосування криміналістичної техніки, техніко-криміналістичні засоби, техніко-криміналістичні методи, виявлення, фіксації, вилучення та дослідження доказів.

Опрацюйте тему, виконавши завдання:

Дайте відповіді на наступні визначення:

1. Джерела формування та розвитку криміналістичної техніки.
2. Завдання і можливості застосування вимірjuвальної, аналітичної і обчислювальної техніки.
3. Особливості застосування відеозапису: види, способи і засоби її здійснення при проведенні слідчих дій.

Питання для обговорення:

1. Перспективи розвитку криміналістичної техніки.
2. Проблеми автоматизації криміналістичних досліджень.
3. Поняття, можливості фіксації і дослідження візуальної інформації з метою розкриття злочинів.
4. Використання матеріалів відеозапису на досудовому слідстві і в суді.
5. Тенденції розвитку криміналістичної техніки

Теми рефератів та доповідей:

1. Специфіка застосування фотографії і відеозапису у оперативно-розшуковій діяльності.
2. Правила оформлення результатів застосування засобів і методів фіксації візуальної інформації.
3. Фототехнічна експертиза: поняття, завдання і призначення.

Література:

Основна література

1,3, 4, 5,8

Додаткова література

1, 2, 4, 9, 13, 24, 27, 35

ТЕМА 4. Криміналістична трасологія, дактилоскопія, балістика.

План практичного заняття № 4:

1. Предмет, система і завдання слідознавства.
2. Механізм утворення слідів і їх класифікація.
3. Загальні правила виявлення, огляду, фіксації і вилучення слідів.
4. Види та характеристика слідів: людини (рук, ніг, тіла, зубів, виділень організму, взуття, одягу, рукавичок), транспортних засобів, знарядь злочину і інструментів, матеріалів, речовин і виробів.
5. Предмети як сліди кримінального правопорушення.
6. Трасологічна експертиза слідів і об'єктів, підготовка матеріалів для її проведення.
7. Види та характеристика об'єктів балістичного дослідження: зброї, боєприпасів, слідів пострілу.
8. Засоби та методи виявлення, огляду, фіксації і вилучення зброї та слідів її застосування.
9. Холодна зброя. Поняття, класифікація.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати тему за вказаними питаннями.
2. Записати визначення основних понять.

Основні поняття: слідознавство, механізм утворення слідів, класифікація слідів, трасологічна експертиза, балістична експертиза, вогнепальна зброя, холодна зброя, боєприпаси, вибухові речовини.

Дайте відповіді на наступні визначення:

1. Наукові засади слідознавства.
2. Засоби та методи виявлення та вилучення слідів.
3. Поняття зміст зброєзнавства, його наукові засади.
4. Холодна зброя.

Теми рефератів та доповідей:

1. Значення і можливості попереднього дослідження слідів у процесі проведення невідкладних слідчих (розшукових) дій та використання отриманих результатів у розкритті кримінальних правопорушень.
2. Особливості виявлення і вилучення різних категорій слідів. Коло обставин розслідуваної події, яке може бути вирішене на їх основі.
3. Криміналістичне дослідження зброї, боєприпасів, вибухових речовин і пристроїв та слідів їх застосування (зброєзнавство).
4. Встановлення обставин використання зброї: спосіб виготовлення, напрямку, місця та дистанції пострілу.

5. Питання, які вирішуються криміналістичним дослідженням зброї, підготовка матеріалів для його проведення.
6. Питання, що вирішуються експертизою холодної зброї.

Література:

Основна література

1, 3, 4, 5, 7, 9

Додаткова література

2, 6, 9, 16, 20, 23, 29

ТЕМА 5. Техніко-криміналістичне дослідження документів, письмової мови та почерку. Габітоскопія.

План практичного заняття № 5:

1. Поняття, види та наукові засади криміналістичного дослідження документів.
2. Поняття та класифікація документів.
3. Дослідження рукописних документів.
4. Почеркознавча і авторознавча експертизи: поняття, завдання, можливості та підготовка матеріалів для призначення.
5. Види підробки документів.
6. Ідентифікація особи за ознаками зовнішності (габітоскопія).
7. Криміналістична портретна експертиза: поняття, питання, що вирішуються, методи проведення, підготовка матеріалів для її призначення.
8. Криміналістичне дослідження звукових слідів (фоноскопія).

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати тему за вказаними питаннями.
2. Записати визначення основних понять.

Основні поняття: криміналістичне дослідження документів, поняття документу, рукописні документи, почеркознавча експертиза, авторознавча експертиза, портретна експертиза, дослідження поліграфічної продукції, джерела інформації, ознаки зовнішності людини, ідентифікація особи, криміналістичного дослідження звукових слідів.

Дайте відповіді на наступні визначення:

1. Зміст і завдання криміналістичного дослідження документів.
2. Правила поводження з документами речовими доказами.
3. Поняття письма та почерку.
4. Технічне дослідження документів: поняття, зміст і види.
5. Ознаки зміни тексту документу та способи їх виявлення.
6. Поняття та наукові засади ототожнення особи за ознаками зовнішності, їх ідентифікаційне значення та класифікація.
7. Ідентифікація особи по голосу (фоноскопична експертиза): сутність, коло питань, що вирішуються (включаючи діагностичні), особливості підготовки

матеріалів для призначення експертизи.

Підготуйте доповідь або реферат на тему:

1. Ознаки письмової мови і почерку, їх класифікація та ідентифікаційне значення.
2. Можливості встановлення властивостей та стану особи по почерку.
3. Завдання і методика слідчого огляду документів.
4. Ознаки підробки відбитків печаток і штампів.
5. Система опису ознак зовнішності. Функціональний портрет людини.
6. Можливості і завдання використання засобів та методів акустики у практиці боротьби зі злочинністю.
7. Експертиза засобів і матеріалів звуко-відеозапису: сутність, характеристика ідентифікаційних і діагностичних питань, що вирішуються нею, підготовка матеріалів для проведення.

Література:

Основна література

1, 3, 4, 5, 7, 10

Додаткова література

1, 4, 9, 14, 20, 24, 34

ТЕМА 6. Загальні положення криміналістичної тактики. Організація планування розслідування та слідчі версії.

План практичного заняття № 6:

1. Поняття криміналістичної тактики, її система та завдання.
2. Співвідношення тактики слідчих (розшукових) дій з процесуальним порядком їх проведення.
3. Поняття і сутність тактичного рішення слідчого.
4. Поняття тактичних прийомів, їх джерела та класифікація.
5. Поняття, сутність і види тактичних операцій (комбінацій), їх значення і використання у розкритті та розслідуванні кримінальних правопорушень.
6. Поняття, значення та види слідчих версій.
7. Поняття і сутність планування розслідування.
8. Особливості різних варіантів планування: окремої слідчої дії, тактичної операції, роботи по кримінальному провадженні в цілому, розслідування багатоепізодних справ, по групі справ, що знаходяться у слідчого, при бригадному методі розслідування.
9. Техніка планування розслідування. Вимоги до плану розслідування. Допоміжна документація при плануванні.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати тему за вказаними питаннями.
2. Записати визначення основних понять.

Основні поняття: криміналістична тактика, слідчі (розшукові) дії, тактичні рішення, слідчий, тактичний прийом, криміналістична рекомендація, кримінально-процесуальна діяльність, тактична операція, тактична комбінація, слідча версія, кримінальне провадження, планування розслідування.

Дайте відповіді на наступні визначення:

1. Взаємозв'язок криміналістичної тактики з криміналістичною технікою і методикою.
2. Умови, що визначають прийняття і реалізацію тактичних рішень.
3. Тактичний прийом і криміналістична рекомендація.
4. Роль та місце тактичних прийомів у забезпеченні законності слідчої діяльності.
5. Логічна природа версій.
6. Принципи планування розслідування.

Підготуйте доповідь або реферат на тему:

1. Роль криміналістичної тактики в розслідуванні і попередженні кримінальних правопорушень.
2. Тактичний ризик у діяльності слідчого.
3. Критерії допустимості та ефективності тактичних прийомів.
4. Проблеми і можливості програмування, алгоритмізації та автоматизації слідчої діяльності.
5. Засади і правила побудови та перевірки версій.
6. Вивчення та облік характеру слідчої ситуації як умова забезпечення ефективності планування розслідування та реалізації його принципів.

Література:

Основна література

2, 3, 4, 5, 7, 9

Додаткова література

1, 2, 4, 7, 10, 25

ТЕМА 7. Криміналістична тактика проведення слідчих (розшукових) дій.

План практичного заняття № 7:

1. Поняття, сутність та види слідчого огляду.
2. Тактика слідчого огляду.
3. Завдання, організація і правила проведення слідчого огляду.
4. Поняття, сутність та види обшуку.
5. Правові та фактичні підстави проведення обшуку.
6. Тактика обшуку. Забезпечення законності при проведенні обшуку.
7. Поняття, значення та види допиту.
8. Забезпечення законності при проведенні допиту.

9. Поняття, сутність і види пред'явлення для впізнання.
10. Поняття, сутність слідчого експерименту, його мета та види.
11. Фіксація умов, ходу та результатів слідчого експерименту. Технічні засоби фіксації.
12. Призначення і проведення судових експертиз.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати тему за вказаними питаннями.
2. Записати визначення основних понять.

Основні поняття: слідчий огляд, тактика слідчого огляду, обшук, допит, опитування, активність і наступальність допиту, пред'явлення для впізнання, встановлення розшукуваної особи, слідчий експеримент, технічні засоби фіксації, експертний заклад.

Опрацюйте тему, виконавши завдання:

1. Підготуйте презентацію на тему: «Огляд місця події».
2. Підготуйте наукове есе на тему: «Відмінність обшуку від огляду і оперативного обслідування приміщень, транспортних засобів, багажу».
3. Складіть таблицю: «Співвідношення допиту та опитування».
4. Підготуйте презентацію на тему: «Пред'явлення для впізнання осіб, предметів, трупів, тварин».

Підготуйте доповідь або реферат на тему:

1. Місце та роль огляду у розкритті кримінальних правопорушень.
2. Психологічні та етичні засади обшуку.
3. Допит як засіб отримання інформації і реалізації функцій слідства.
4. Поняття і межі допустимості психологічного впливу на допитуваного.
Етика допиту.
5. Психологічні засади пред'явлення для впізнання.
6. Умови та прийоми проведення слідчого експерименту.
7. Тактика використання спеціальних знань у кримінальному судочинстві.
8. Вибір експерта (експертного закладу).

Література:

Основна література

2, 3, 4, 5, 7, 9

Додаткова література

2, 5, 7, 10, 25

**ТЕМА 8. Загальні основи криміналістичної методики розслідування окремих видів кримінальних правопорушень.
Криміналістична характеристика злочинів.**

План семінарського заняття № 8:

1. Поняття, завдання та значення криміналістичної методики.
2. Принципи та джерела криміналістичної методики.
3. Структура та види окремих методик розслідування кримінальних правопорушень.
4. Профілактична діяльність слідчого.
5. Поняття, сутність та види слідчих ситуацій.
6. Компоненти слідчої ситуації.
7. Поняття і сутність криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень у розвитку криміналістичної методики й удосконалення засобів та методів їх розслідування.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати тему за вказаними питаннями.
2. Записати визначення основних понять.

Основні поняття: криміналістична методика, методика розслідування, слідча ситуація, класифікація кримінальних правопорушень,

Опрацюйте тему, виконавши завдання:

1. Підготуйте презентацію на тему: «Місце криміналістичної методики в криміналістиці і її зв'язок з іншими галузями знань».
2. Підготуйте наукове есе на тему: «Потреби слідчої практики як умова розвитку криміналістичної методики».
3. Складіть таблицю «Етапи розслідування кримінальних правопорушень та їх характеристика».
4. Складіть таблицю «Співвідношення криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень з кримінально-правовою та кримінологічною характеристиками».

Підготуйте доповідь або реферат на тему:

1. Закономірності кримінально протиправної діяльності і слідчої практики, що вивчаються криміналістичною методикою.
2. Загальні положення і наукові засади методики. Напрямки і шляхи їх удосконалення.
3. Фактори, що обумовлюють формування та розвиток слідчих ситуацій.
4. Слідча ситуація як підстава прийняття тактичних рішень.
5. Перспективи та умови формування (розробки) об'єктивно достовірних інформаційних моделей криміналістичних характеристик окремих видів кримінальних правопорушень.
6. Виявлення і репрезентативність кореляційних зв'язків елементів криміналістичної характеристики певного виду кримінальних правопорушень як умова її практичного, інформаційного і методичного значення для їх розкриття.

Література:*Основна література*

2, 3, 4, 5, 7, 9

Додаткова література

2, 9, 10, 13, 19, 29, 34,36

ТЕМА 9. Методика розслідування кримінальних правопорушень, скоєних проти життя та здоров'я людини.**Основи методики розслідування вбивств і зґвалтувань.****План семінарського заняття № 9:**

1. Особливості і значення боротьби з кримінальними правопорушеннями проти життя та здоров'я людини на сучасному етапі.
2. Криміналістична характеристика вбивств та заподіяння тілесних ушкоджень.
3. Завдання і тактика невідкладних слідчих (розшукових) дій на початковому етапі розслідування.
4. Криміналістична характеристика кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканності особи.
5. Особливості формування доказів даної групи кримінальних правопорушень.
6. Призначення експертиз та місця їх проведення.

Особливості предмету доказування. Типові слідчі ситуації та дії слідчого на початковому етапі розслідування. Основні питання, що вирішуються під час допитів потерпілих, свідків та підозрюваних. Специфіка розслідування окремих видів злочинів: зґвалтування, розбещення неповнолітніх.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати тему за вказаними питаннями.
2. Записати визначення основних понять.

Основні поняття: слідча ситуація, слідча версія, вбивство, умисне вбивство, види вбивств, тілесні ушкодження, види тілесних ушкоджень, види кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканності, зґвалтування, сексуальне насильство, розбещення неповнолітніх, сексуальне насильство.

Опрацюйте тему, виконавши завдання:

1. Складіть таблицю: Специфіка розслідування вбивств у залежності від способів їх вчинення.
2. Підготуйте презентацію на тему: «Встановлення особи загиблого».
3. Підготуйте характеристику способів приховання кримінальних правопорушень проти життя і здоров'я особи.
4. Визначте початкові слідчі дії та їх специфіку при розслідуванні зґвалтування та особливості огляду місця події та вилучення доказів.

Підготуйте доповідь або реферат на тему:

1. Типові слідчі ситуації та слідчі версії у справах про вбивства, тілесні ушкодження.
2. Особливості встановлення і доведення мотивів вчинення вбивств.
3. Використання спеціальних знань при розслідуванні вбивств.
4. Профілактика кримінальних правопорушень проти життя і здоров'я особи.
5. Обставини, що підлягають встановленню при розслідуванні кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості.
6. Особливості проведення слідчих (розшукових) дій кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості: огляд місця події, освідування.

Література:

Основна література

2, 3, 4, 5, 7, 9

Додаткова література

2, 5, 8, 18, 22, 26, 33, 37

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ З ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ «КРИМІНАЛІСТИКА»

1. За своєю природою наука криміналістика є:

- А. технічною
- Б. природничо-технічною
- В. юридичною
- Г. природничо-технічною і юридичною (має двоїсту природу)
- Д. немає єдності думок

2. Джерелами науки криміналістика є:

- А. наука, закон
- Б. закон
- В. практика і наука
- Г. практика, наука
- Д. практика, наука, закон

3. Система криміналістики складається із взаємозалежних один з одним розділів (частин):

- А. теорії криміналістичної ідентифікації і діагностики, криміналістичної трасології, криміналістичного обліку, криміналістичної методики розслідування злочинів
- Б. судової балістики, криміналістичної техніки, тактики призначення і проведення експертизи, взаємодії органів досудового слідства з іншими службами органів внутрішніх справ і судово-експертних установ
- В. криміналістичного документознавства, тактики призначення і проведення експертизи, теорії криміналістичної ідентифікації і діагностики, ідентифікації людини за ознаками зовнішності
- Г. загальної теорії криміналістики, криміналістичної техніки, криміналістичної тактики, криміналістичної методики розслідування злочинів
- Д. загальної теорії криміналістики, трасології, криміналістичної тактики, криміналістичного зброєзнавства

4. До власне криміналістичних методів відносяться:

- А. методи криміналістичної ідентифікації, дактилоскопії, одорології, планування слідчих дій, організації розслідування антропологічні,
- Б. антропометричні, соціологічні, психологічні
- В. вимірювання, обчислення, геометрична побудова
- Г. спостереження, опис, порівняння, експеримент, моделювання
- Д. аналіз, синтез, індукція, дедукція, гіпотеза, аналогія

5. Завдання криміналістичної ідентифікації:

- А. побудова і перевірка версій

- Б.** встановлення факту і наявності або відсутності тотожності конкретного, індивідуального визначеного матеріального об'єкта (людини, предмета)
- В.** встановлення конкретних одиничних об'єктів
- Г.** класифікація об'єктів
- Д.** визначення придатності об'єкта для експертного дослідження

6. Ідентифікуючі об'єкти – це:

- А.** всі частини об'єктів
- Б.** окремі частини, що раніше складали одне ціле
- В.** об'єкти, встановлення тотожності яких є завданням даного дослідження матеріально-фіксовані сліди-відображення
- Г.** класифікація об'єктів
- Д.** усі відповіді вірні

7. Чи вірне твердження, що при взаємодії об'єкта з іншими об'єктами його властивості виражаються в ознаках:

- А.** можливо
- Б.** ні
- В.** не має правильної відповіді
- Г.** так
- Д.** усі відповіді вірні

8. Ідентифікаційні ознаки можуть бути класифіковані:

- А.** на зовнішні і внутрішні
- Б.** усі відповіді вірні
- В.** на необхідно властиві і випадкові
- Г.** на якісні і кількісні
- Д.** на групові і часткові (індивідуальні)

9. Криміналістична ідентифікація відбувається у формі:

- А.** непроцесуальній
- Б.** процесуальній
- В.** матеріально-фіксовану
- Г.** матеріально-фіксовану та ідеально-фіксовану (психофізіологічну)
- Д.** усі відповіді вірні

10. За характеристикою властивостей (ознак) ідентифікованих об'єктів виділяють види криміналістичної ідентифікації:

- А.** за ознаками зовнішньої будови, за матеріально фіксованими відображеннями і цілого за частинами
- Б.** встановлення тотожності за матеріально-фіксованим відображенням ознак зовнішньої будови об'єкта
- В.** за складом речовини і за матеріально фіксованими відображеннями
- Г.** за функціонально-динамічними комплексами і за ознаками зовнішньої будови

Д. усі відповіді вірні

11. Властивість об'єкта, яку необхідно розпізнати, називається:

- А. ідентифікаційна
- Б. діагностованою
- В. діагнозом
- Г. жодна з наведених відповідей не є вірною
- Д. усі відповіді вірні

12. Термін «криміналістична техніка» вживається в наступному значенні:

- А. це сукупність наукових положень
- Б. як сукупність технічних засобів, що застосовуються в криміналістичних цілях
- В. усі відповіді вірні
- Г. застосування природничо-наукових методів
- Д. як розділ криміналістики

13. Суб'єктами застосування техніко-криміналістичних засобів є:

- А. оперативний працівник
- Б. начальник слідчого відділу
- В. прокурор, суддя
- Г. усі відповіді вірні
- Д. слідчий, спеціаліст, експерт

14. За цільовим призначенням техніко-криміналістичні засоби поділяються на групи:

- А. засобів для виявлення, фіксації, вилучення, дослідження речових доказів запобігання і профілактики кримінальних правопорушень
- Б. засобів для виявлення і вилучення доказів
- В. засобів для виявлення, фіксації, вилучення доказів
- Г. засобів дослідження речових доказів і попередження кримінальних правопорушень
- Д. засобів для виявлення і фіксації доказів

15. Техніко-криміналістичні засоби і методи в процесуальній формі застосовуються:

- А. при перевірці за криміналістичними обліками
- Б. при проведенні криміналістичних експертиз
- В. при проведенні попередніх досліджень фахівцями-криміналістами
- Г. у ході проведення оперативно-розшукових заходів
- Д. при одержанні консультацій експертів-криміналістів

16. Криміналістична фотографія дозволяє швидко і точно зафіксувати:

- А. усі відповіді вірні

- Б. виявлені сліди, предмети, знаряддя кримінального правопорушення
- В. хід і результати проведення слідчих дій
- Г. обстановку місця події
- Д. місце події

17. Для виявлення і фіксації невидимих чи слабовидимих об'єктів і їхніх ознак у ході попередніх досліджень застосовують фотографію:

- А. дослідницьку
- Б. закарбовуючу
- В. об'єктну
- Г. пошукову
- Д. усі відповіді вірні

18. Для виявлення невидимих і слабовидимих ознак досліджуваних об'єктів та ілюстрації в наочній формі висновків, зроблених експертом, застосовують фотографію:

- А. дослідницьку
- Б. об'єктну
- В. закарбовуючу
- Г. пошукову
- Д. усі відповіді вірні

19. При фотографуванні живих осіб і трупів з метою їхнього наступного ототожнення, криміналістичної реєстрації і розшуку використовують зйомку:

- А. пошукову
- Б. сигналетичну
- В. усі відповіді вірні
- Г. пізнавальну
- Д. дослідницьку

20. Лінійною, круговою, панорамною зйомкою може здійснюватися вид зйомки:

- А. детальна
- Б. оглядова
- В. вузлова
- Г. орієнтуюча
- Д. усі відповіді вірні

21. При проведенні відеозапису можливий такий прийом як «наїзд», що означає:

- А. психологічне насильство (тиск) слідчого (оперативного працівника, фахівця) на підозрюваного (обвинувачуваного)
- Б. раптове зіткнення оператора з об'єктом, що фіксується
- В. віддалення камери від об'єкта
- Г. наближення камери до об'єкта

22. До слідів-предметів, що досліджуються трасологією, відносяться:
- А. сліди рук, ніг, зубів, транспортних засобів, знарядь злому та інструментів
 - Б. частини колись цілих предметів
 - В. загублені злочинцем предмети
 - Г. замки, пломби
 - Д. усі відповіді вірні
23. Слід пальця на склі - це слід:
- А. об'ємний
 - Б. поверхневий, слід відшарування
 - В. поверхневий, слід нашарування
 - Г. термічної зміни слідосприймаючого об'єкта
 - Д. усі відповіді вірні
24. Сліди, для вивчення яких потрібно більш ніж семиразове їхнє збільшення, називаються:
- А. макрослідами
 - Б. монослідами
 - В. міні-слідами
 - Г. мікрослідами
 - Д. стереослідами
25. У якій послідовності варто розташувати етапи роботи зі слідами: 1 - виявлення; 2 - фіксація; 3 - упакування; 4 – вилучення:
- А. 1-3-2-4
 - Б. 1-2-3-4
 - В. 1-4-3-2
 - Г. 1-2-4-3
 - Д. 1-3-4-2
26. Дактилоскопія досліджує будову шкірних візерунків людини і являє собою
- А. розділ трасології
 - Б. розділ криміналістики
 - В. галузь криміналістичної техніки
 - Г. частину криміналістичної тактики
 - Д. правильна відповідь відсутня
27. Існують три типи папілярних візерунків нігтьових фаланг пальців рук
- А. дугоподібні, петльові, колоподібні
 - Б. дугові, петльові, завиткові
 - В. дугові, петльові, виткові
 - Г. дугоподібні, петльові, завиткові
 - Д. дугоподібні, петльові, кругові

28. Деталь папілярного візерунку, яка утворена зближенням трьох папілярних ліній, називається

- А. дельта
- Б. вигин
- В. вічко
- Г. „місток”
- Д. „гачок”

29. Під слідами ніг людини розуміють відображення зовнішньої будови:

- А. ступнів босих ніг і підошов взуття
- Б. підошов взуття
- В. ніг у носках (панчохах)
- Г. усі відповіді вірні
- Д. ступнів босих ніг

30. Не є елементом доріжки слідів, виявлених на вологому ґрунті:

- А. довжина кроку
- Б. лінія напрямку руху
- В. глибина кроку
- Г. ширина кроку
- Д. лінія ходьби

31. В одиничному сліді взуття не виміряється:

- А. довжина і ширина каблукової частини
- Б. довжина і ширина підметки
- В. довжина і ширина проміжної частини
- Г. довжина і ширина плюсни
- Д. довжина підошви

32. За слідами ковзання можна визначити:

- А. швидкість руху автомобіля до зупинки
- Б. ширину бігової частини протекторів коліс
- В. базу автомобіля
- Г. довжину окружності шини
- Д. усі відповіді вірні

33. Форма слідів злому залежить від:

- А. виду знаряддя
- Б. властивості матеріалу
- В. способу злому
- Г. усі відповіді вірні
- Д. конструктивних особливостей об'єктів

34. При зломі підлоги ломом на лінолеумі утворяться сліди:

- А. злому
- Б. тиску
- В. перелому
- Г. розриву
- Д. тертя

35. На термін збереження запахових слідів впливає:

- А. характер матеріалу предмета з запаховим слідом
- Б. температура і вологість повітря
- В. усі відповіді вірні
- Г. пітливість і ступінь чистоти рук
- Д. інтенсивність руху повітряних мас

36. Вивчення слідів зубів сприяє:

- А. установленню взаємозташування потерпілого і злочинця
- Б. усі відповіді вірні
- В. визначенню особливостей прикусу
- Г. встановленню особливостей окремих зубів
- Д. ідентифікації особи, чиї сліди зубів виявлені

37. Вилучення мікрооб'єктів роблять за допомогою:

- А. усі відповіді вірні
- Б. пінцета
- В. мікроскопи
- Г. скальпеля
- Д. дактилоскопічної плівки

38. Видом мікрооб'єктів не є:

- А. цілі предмети
- Б. барвинки
- В. мікрочастинки
- Г. мікрорельєфи
- Д. волокна

39. Якщо при слідчому огляді слідчий не знайшов мікрооб'єктів на одязі потерпілого (підозрюваного), то він повинен:

- А. попросувати
- Б. здати його для збереження в кімнату речових доказів
- В. повернути одяг потерпілому (підозрюваному)
- Г. віддати в хімчистку
- Д. направити його в експертну установу для більш ретельного дослідження

40. Криміналістичне зброєзнавство являє собою:

- А. частину судової балістики

- Б. розділ криміналістики
- В. галузь криміналістичних експертиз
- Г. підгалузь криміналістичної техніки
- Д. підгалузь трасології

41. Систему криміналістичного зброєзнавства складають:

- А. криміналістична балістика і криміналістичне вибухознавство
- Б. дані загальної балістики, військових технічних наук, хімії, інших природничих і технічних наук, що стосуються поняття, ознак, конструкції зброї, вибухових пристроїв
- В. криміналістичне дослідження вогнепальної зброї, криміналістичне дослідження холодної зброї, криміналістичне вибухознавство
- Г. криміналістичне дослідження холодної зброї і криміналістичне вибухознавство
- Д. криміналістична балістика і криміналістичне дослідження холодної зброї

42. Вогнепальна зброя являє собою пристрої і предмети, конструктивно призначені для ураження:

- А. споруд (будинків)
- Б. тварини
- В. усі відповіді вірні
- Г. механізмів
- Д. людини

43. Здатність до здійснення більше одного пострілу – це ознака вогнепальної зброї:

- А. питання є спірним у науці
- Б. ні
- В. у залежності від обставин справи
- Г. так
- Д. усі відповіді вірні

44. Елементом патрона до ручної нарізної вогнепальної зброї не є:

- А. капсуль
- Б. куля
- В. пиж
- Г. металева гільза
- Д. усі відповіді вірні

45. За формою гільза в патроні не може бути:

- А. конічною
- Б. пірамідальною
- В. пляшкоподібною
- Г. циліндричною

Д. усі відповіді вірні

46. До слідів пострілу відносяться:

А. усі відповіді вірні

Б. частки речовин, що виникають при згорянні пороху, які викидаються з каналу ствола

В. сліди, що утворюються на стріляних кулях і гільзах; сліди-ушкодження від снаряда на ураженому об'єкті

Г. відкладення кіптяви пострілу на тілі (найчастіше на руці) особи, яка стріляла.

Д. стріляні снаряди, гільзи, пижі

47. Ознакою вхідного отвору при далекому пострілі є наявність:

А. відкладення незгорілих порошинок

Б. зони опалення

В. паска обтирання

Г. надривів країв ушкодження

Д. усі відповіді вірні

48. За наявності одного вхідного отвору в пробоїні точність візування залежить від:

А. глибини пробоїни

Б. знаходження додаткових слідів пострілу

В. ширини пробоїни

Г. діаметра пробоїни

Д. знаходження снаряда в ушкодженному предметі

49. За способом дії холодна зброя позділяється на наступні види:

А. клинкове, безклинкове, комбіноване

Б. колюче, колючо-рубальче, колючо-ріжуче, ударно-роздвіблювальне

В. заводське, кустарне, саморобне, перероблене, стандартне, нестандартне

Г. бойове, цивільне, кримінальне

Д. рукопашне, металеве, комбіноване з вогнепальним (газовим)

50. Завданням експертного дослідження холодної зброї не є:

А. ідентифікація холодної зброї за каналом поранення в тілі людини

Б. вирішення питання про приналежність вилученої зброї до холодної

В. виявлення слідів рук людини на холодній зброї

Г. усі відповіді вірні

Д. вирішення питання про механізм нанесення ушкоджень холодною зброєю

51. Слідами вибуху є:

А. елементи одягу, військового спорядження, недопалки, об'їдки

Б. залишки вибухових речовин

В. термічні ушкодження

Г. механічні ушкодження від вибухової хвилі й осколків
Д. усі відповіді вірні

52. Криміналістичне документознавство – це:

- А. галузь криміналістичної техніки
- Б. розділ криміналістичних експертиз
- В. підгалузь трасології
- Г. частина діловодства
- Д. розділ криміналістики

53. Почеркознавчі дослідження вирішують завдання із встановлення:

- А. статевої приналежності виконавця і його віку
- Б. виконавця рукопису й умов виконання рукопису (підпису)
- В. усі відповіді правильні
- Г. деяких фізичних і професійних особливостей виконавця
- Д. виконавця рукопису чи підпису

54. Властивістю почерку не є:

- А. регенерація (відновлюваність)
- Б. індивідуальність
- В. відносна стійкість (незмінюваність)
- Г. основні ознаки почерку
- Д. усі відповіді вірні

55. Почерк – це:

- А. манера письма
- Б. сукупність звичних рухів при написанні письмових знаків
- В. усі відповіді вірні
- Г. основні ознаки почерку
- Д. відбита в рукописі система рухів того, хто пише, за допомогою якої виконуються умовні графічні знаки

56. До ознак письмової мови не відносяться:

- А. лексичні
- Б. граматичні
- В. топографічні
- Г. стилістичні
- Д. усі відповіді вірні

57. Об'єктами техніко-криміналістичного дослідження документів не є:

- А. речовини, використані для зміни змісту документа
- Б. об'єкти, на яких могли залишитися слабовидимі й невидимі записи

- В.** ушкоджені документи (наприклад розірвані, закреслені), дослідження яких необхідне для встановлення змісту
- Г.** вироби з паперу і картону (наприклад вицвілий товарний знак на коробці, мішку)
- Д.** жодна із наведених відповідей не є вірною

58. При травленні тексту барвник штриха:

- А.** видаляється
- Б.** знебарвлюється
- В.** випаровується
- Г.** усі відповіді вірні
- Д.** вичіщаються

59. До матеріальної підробки документу не відноситься:

- А.** переклеювання фотокартки без її заміни
- Б.** заміна частин документа
- В.** повне видалення тексту шляхом травлення
- Г.** часткове видалення тексту шляхом травлення
- Д.** змивання

60. При одержанні вільних зразків почерку необхідно дотримувати вимоги:

- А.** приналежність особі (тобто виконання документа саме особою, яка перевіряється, а не іншою особою)
- Б.** зразки повинні бути близькі за часом написання, формою і змістом
- В.** виконані тією ж мовою
- Г.** виконані на однотипному папері й аналогічних приладах
- Д.** усі відповіді вірні

61. Предметом габітоскопії не є:

- А.** техніко-криміналістичні властивості і методи збирання (відшукування), дослідження і використання даних про зовнішній вигляд людини в криміналістичних цілях
- Б.** властивості зовнішнього вигляду людини
- В.** закономірності формування зовнішнього вигляду людини
- Г.** відомости про непогашену судимість підозрюваного (обвинувачуваного)
- Д.** ідентифікація людини

62. Одним з анатомічних елементів зовнішнього вигляду людини є:

- А.** голос
- Б.** вік
- В.** зріст
- Г.** національність
- Д.** одяг

63. Татуювання на правій стороні грудей оголеного до пояса чоловіка відносяться до прикмет:
- А. своєрідних
 - Б. нетипових
 - В. особливих
 - Г. унікальних
 - Д. помітних
64. Словесний портрет являє собою:
- А. зображення обличчя, фігури людини відповідно до уявлення очевидця
 - Б. систему опису зовнішності людини за зовнішніми ознаками
 - В. сукупність анкетних даних про підозрюваного (обвинувачуваного)
 - Г. інформацію, отриману оперативним працівником від «інформатора» про осіб, причетних до здійснення злочину
 - Д. систему опису зовнішнього вигляду підозрюваних, які переховуються (обвинувачуваних)
65. Криміналістиці відомі види суб'єктивних портретів:
- А. мальований, фотографічний, композиційно-фотографічний, словесний
 - Б. мальований, композиційно-мальований, композиційно-фотографічний, комплексний
 - В. сигналетичний, мальований, фотографічний, словесний
 - Г. фотографічний, мальований, словесний, комплексний
 - Д. сигналетичний, мальований, фотографічний, комплексний
66. Ототожнення людини за зовнішніми ознаками не може бути здійснене по:
- А. зліпках обличчя померлого
 - Б. словесному портрету
 - В. пізнавальній фотографії
 - Г. уявному образу
 - Д. жодна із наведених відповідей не є вірною
67. Об'єктами криміналістичного обліку є:
- А. особливо небезпечні злочинці (рецидивісти, «гастролери», організатори злочинних груп, «авторитети» кримінального середовища)
 - Б. факти, зв'язані з подією злочину або минулою злочинною діяльністю (наприклад способи здійснення злочинів)
 - В. предмети, що мають криміналістичне значення (наприклад вилучені з місця події стріляні кулі, гільзи, патрони зі слідами зброї)
 - Г. документи (наприклад утрачені чи викрадені паспорти громадянина)
 - Д. усі відповіді вірні
68. Криміналістична реєстрація складається з підсистем, що називаються криміналістичними:

- А. записами
- Б. обліками
- В. реєстрами
- Г. фіксаторами
- Д. замітками

69. Криміналістичні обліки в органах внутрішніх справ здійснює служба:

- А. інформаційно-довідкова
- Б. експертно-криміналістична
- В. А, Б - відповіді вірні
- Г. методична
- Д. діагностична

70. Криміналістичні обліки не ведуться у формі:

- А. моделювання
- Б. картотек
- В. альбомів
- Г. колекцій
- Д. автоматизованих банків даних

71. Цілі криміналістичної реєстрації:

- А. представлення органу дізнання, слідчому, прокурору, суду довідкової й орієнтуючої інформації
- Б. сприяння розшуку об'єктів, дані про які містяться в криміналістичних обліках
- В. збирання, накопичення й обробка даних про злочини й об'єкти, що можуть бути використані правоохоронними органами для розкриття, розслідування і попередження злочинів
- Г. усі відповіді вірні
- Д. створення умов ідентифікації об'єктів за допомогою облікових даних

72. Криміналістична тактика являє собою:

- А. галузь права
- Б. галузь криміналістичної техніки
- В. підгалузь криміналістичної техніки
- Г. розділ криміналістики
- Д. всі відповіді вірні

73. Частковим завданням криміналістичної тактики не є:

- А. вивчення досвіду і недоліків організації слідчої діяльності
- Б. дослідження практичної діяльності органів дізнання з проведення оперативно-розшукових заходів
- В. вивчення поведінки підозрюваних, обвинувачуваних, потерпілих, свідків
- Г. розробка нових і удосконалювання наявних криміналістичних тактичних рекомендацій

Д. всі відповіді вірні

74. Тактичний прийом – це:

А. усі відповіді вірні

Б. найбільш доцільна лінія поведінки при організації і плануванні досудового слідства, підготовці і проведенні окремих процесуальних дій

В. найбільш раціональний і ефективний спосіб дії при організації і плануванні досудового і судового слідства, підготовці і проведенні окремих процесуальних дій

Г. це спосіб здійснення процесуальної дії, спрямований на досягнення її конкретної мети

Д. найбільш раціональний і ефективний у певних ситуаціях спосіб

75. Чи може тактичний прийом бути виражений у нормі права:

А. так

Б. ні

В. немає єдності думок у даному питанні

Г. має рекомендаційний характер

Д. усі відповіді вірні

76. Сполучення слідчих дій (однойменних, різнойменних) чи тактичних прийомів у межах однієї слідчої ситуації, проведеного з метою вирішення конкретної проміжної задачі розслідування (наприклад затримання злочинця), називається:

А. комплексним прийомом

Б. тактичним прийомом

В. тактичною операцією

Г. тактичною рекомендацією

Д. тактичною комбінацією

77. На якій стадії слідчої дії вирішується питання про необхідність її повторного проведення:

А. оцінки результатів слідчої дії

Б. проведення слідчої дії

В. фіксації ходу і результатів слідчої дії

Г. підготовки до проведення слідчої дії

Д. плануванні слідчої дії

78. Слідча ситуація впливає на:

А. висування криміналістичних версій

Б. планування розслідування злочинів

В. усі відповіді вірні

Г. підготовку і проведення слідчих дій і оперативно-розшукових заходів

Д. послідовність виконання слідчих дій

79. Слідчі ситуації, у яких повторюється значна кількість елементів, що раніше зустрічалися, і характерних для розслідування окремих видів чи однотипних груп злочинів, називаються:

- А. простими
- Б. типовими
- В. складними
- Г. комплексними
- Д. дієвими

80. Криміналістична версія є різновидом:

- А. робочої гіпотези
- Б. часткової гіпотези
- В. усі відповіді вірні
- Г. самостійним різновидом гіпотези
- Д. наукової гіпотези

81. Криміналістичні версії висуваються за злочинами:

- А. очевидними
- Б. усі відповіді вірні
- В. з формальним складом
- Г. з матеріальним складом
- Д. неочевидними

82. Криміналістичні версії, найбільш характерні для даної ситуації з погляду узагальненої слідчої, судової, експертної практики, називаються:

- А. загальними
- Б. частковими
- В. типовими
- Г. конкретними
- Д. усі відповіді вірні

83. Криміналістичні версії висуваються від:

- А. часткових до загальних
- Б. загальних до часткових
- В. немає принципового значення
- Г. самостійно вирішується слідчим
- Д. усі відповіді вірні

84. Яку кількість версій необхідно висувати під час розслідування злочину:

- А. самостійно слідчим
- Б. якнайменше
- В. якнайбільше
- Г. стільки, скільки дозволяють факти конкретної події

Д. немає принципового значення

85. Перевірити криміналістичну версію - це значить знайти докази, що:

- А. спростовують її істинність
- Б. спрямована на встановлення фактичних обставин, які підтверджують чи спростовують припущення, що складає зміст версії. істинність
- В. усі відповіді правильні
- Г. піддають сумніву версію
- Д. підтверджують її

86. Ціль планування полягає в тім, щоб забезпечити:

- А. повноту, все сторонність і об'єктивність розслідування
- Б. економічність розслідування (тобто досягнення мети з найменшими витратами сил, засобів)
- В. узгодження (координацію) зусиль слідчого з зусиллями інших служб органів внутрішніх справ і інших осіб, які працюють по даній кримінальній справі
- Г. усі відповіді вірні
- Д. провадження доказами

87. Видом планування не є:

- А. планування призначення експертиз
- Б. планування розслідування за окремою кримінальною справою
- В. планування конкретної слідчої дії
- Г. планування розслідування по декількох кримінальних справах, що знаходиться у провадженні слідчого
- Д. планування розслідування по кримінальних справах, що знаходиться в слідчому відділі

88. Не є формою письмових планів розслідування за:

- А. органами досудового розслідування
- Б. слідчими версіями
- В. багатоепізодними справами
- Г. слідчими діями
- Д. особою (підозрюваним чи обвинувачуваним)

89. Перелік слідчих дій при плануванні розслідування конкретного кримінального правопорушення обумовлюється:

- А. видом кримінального правопорушення
- Б. криміналістичною характеристикою кримінального правопорушення
- В. характеристикою особистості підозрюваного (обвинувачуваного)
- Г. характером слідчої ситуації
- Д. характером і розміром збитку, заподіяного кримінальним правопорушенням

90. Завданнями взаємодії є:

- А. припинення кримінального правопорушення і прийняття заходів по їх запобіганню
- Б. притягнення до відповідальності осіб, що вчинили кримінальне правопорушення і відшкодування причинених ними збитків
- В. сумісна діяльність по розшуку злочинця
- Г. усі відповіді вірні
- Д. розкриття і розслідування кримінальних правопорушень

91. Тривалість взаємодії визначається:

- А. законодавчими актами
- Б. обставинами кримінального провадження
- В. категорією кримінального правопорушення
- Г. самостійно слідчим
- Д. всі відповіді вірні

92. Форми взаємодії не можуть бути:

- А. самостійними
- Б. організаційними
- В. процесуальними
- Г. сприяючими
- Д. всі відповіді вірні

93. Організаційною формою взаємодії не є

- А. спільне обговорення зібраних у справі слідчих і оперативно-розшукових даних
- Б. повідомлення слідчого про результати реалізації оперативно-розшукових заходів, переданих йому органом досудового розслідування до встановлення злочинця
- В. погоджене планування слідчих дій і оперативно-розшукових заходів
- Г. створення слідчо-оперативної групи для виїзду на місце події
- Д. направлення слідчому матеріалів перевірки за даними, отриманим оперативно-розшуковим шляхом

94. Взаємодія може бути:

- А. разовою
- Б. постійною
- В. усі відповіді вірні
- Г. разовою та постійною
- Д. епізодичною

95. Ініціатором конфлікту під час взаємодії може бути:

- А. слідчий
- Б. оперативний працівник
- В. експерт
- Г. дільничний офіцер поліції

Д. усі відповіді вірні

96. Залучення громадськості до розслідування і запобігання кримінальним правопорушенням може привести до:

- А. позитивних наслідків
- Б. негативних наслідків
- В. усі відповіді вірні
- Г. як позитивних так і негативних
- Д. ні до яких

97. Ініціатива в ухваленні рішення про участь у розслідуванні і запобіганні кримінальним правопорушенням може виходити від:

- А. слідчого
- Б. громадян
- В. усі відповіді вірні
- Г. представників громадськості
- Д. оперативного працівника

98. Цілі слідчого огляду:

- А. виявлення, фіксація і вилучення слідів кримінального правопорушення
- Б. з'ясування обставин розслідуваної події
- В. одержання даних про обставини, що сприяли здійсненню кримінального правопорушення
- Г. з'ясування інших обставин, що мають значення для кримінального провадження
- Д. усі відповіді вірні

99. Якщо оглядається не весь об'єкт чи місце події, а яка-небудь частина, раніше не оглянута, то такий слідчий огляд називається:

- А. повторним
- Б. додатковим
- В. основним
- Г. первинним
- Д. усі відповіді вірні

100. Якщо первинний огляд проведений неякісно через недосвідченість слідчого, то проводиться ще огляд:

- А. додатковий
- Б. основний
- В. повторний
- Г. новий
- Д. усі відповіді вірні

101. Місце події і місце виявлення кримінального правопорушення:

- А. вчинюються в одному місці
- Б. не співпадають
- В. співпадають
- Г. усі відповіді вірні
- Д. можуть знаходитись в різних місцях

102. Стадією підготовчого етапу огляду місця події не є:

- А. жодна з наведених відповідей не є вірною
- Б. дії слідчого після прибуття на місце події
- В. загальний і спеціальний підготовчий комплекс дій слідчого
- Г. дії слідчого до виїзду на місце події
- Д. усі відповіді вірні

103. Виявлені під час огляду місця події предмети підлягають вилученню, упакуванню й опечатуванню, якщо:

- А. огляд на місці ускладнений
- Б. є обов'язком слідчого
- В. усі відповіді вірні
- Г. для проведення такого огляду потрібно тривалий час
- Д. жодна з наведених відповідей не є вірною

104. Екстумація являє собою витяг трупа:

- А. з будь-якої земельної ділянки
- Б. з води
- В. з місця поховання
- Г. усі відповіді вірні
- Д. жодна з наведених відповідей не є вірною

105. Освідування свідка може бути проведене:

- А. у випадках, коли проведення цієї слідчої дії необхідне для виявлення на його тілі слідів кримінального правопорушення
- Б. тільки з його згоди
- В. усі відповіді вірні
- Г. без його згоди
- Д. жодна з наведених відповідей не є вірною

106. За процесуальним становищем допитуваного розрізняють допит:

- А. раніше засудженого
- Б. потерпілого
- В. неповнолітнього
- Г. засудженого, який перебуває в установі виконання покарання
- Д. усі відповіді вірні

107. При огляді допускається обстеження тіла освідуваного:

- А. повне та часткове
- Б. повне
- В. усі відповіді вірні
- Г. без його згоди
- Д. часткове

108. Допит у місці перебування допитуваного проводиться тоді, коли необхідно:

- А. негайно провести допит
- Б. без зволікання провести допит
- В. виконати цю слідчу дію у зв'язку з неможливістю явки допитуваного
- Г. приховати факт виклику на допит від оточуючих
- Д. усі відповіді вірні

109. Сутність обшуку полягає у:

- А. жодна з наведених відповідей не є вірною
- Б. вимозі видати предмети, вилучені з цивільного обороту
- В. вимозі видати викрадене
- Г. усі відповіді вірні
- Д. примусовому обстеженні приміщень та інших місць

110. Обшукуваним та іншим особам, які знаходяться на місці проведення обшуку, дозволяється:

- А. жодна із наведених відповідей не є вірною
- Б. забирати з вікон і ставити на них що-небудь
- В. змінювати первинне положення штор і фіранок на вікнах
- Г. ходити з кімнати в кімнату
- Д. підходити до вікон

111. Починати обшук в приміщенні чи іншому місці рекомендується з ділянки:

- А. ходити з кімнати в кімнату
- Б. найбільш складної
- В. найбільш простої
- Г. не має значення
- Д. підходити до вікон

112. Якщо під час обшуку були зроблені спроби знищити чи сховати підлягаючі вилученню предмети, документи чи цінності, то про це і вжиті заходи повинно бути зазначено в:

- А. рапорті, складеному оперативним працівником
- Б. протоколі обшуку
- В. протоколі допиту свідків (в якості яких будуть допитані поняті)
- Г. довідці, складеній слідчим
- Д. рапорті, складеному слідчим

113. Не є тактичним прийомом для встановлення психологічного контакту:

- А. правильна відповідь відсутня
- Б. залучення в бесіду за темою, що становить інтерес для допитуваного
- В. створення сприятливої обставини допиту (наприклад спокійний тон розмови, виявлення поваги до співрозмовника)
- Г. усі відповіді вірні
- Д. пред'явлення доказів

114. Форми пред'явлення для впізнання:

- А. за фотознімками, за відеозаписами, натуральна
- Б. за фотознімками
- В. за відеозаписами
- Г. за спогадами
- Д. натуральна

115. Підготовка до пред'явлення для впізнання не включає:

- А. підбір об'єктів для впізнання
- Б. допит особи, яка буде впізнавати
- В. допит особи, яку будуть впізнавати
- Г. підбір учасників слідчої дії
- Д. визначення часу, місця проведення впізнання

116. Яким чином при пред'явленні для впізнання запросити впізнаючого (щоб виключити сумніви в тому, що впізнаючому могло бути повідомлене місце впізнаваного серед статистів):

- А. використовуючи допомогу понятого
- Б. через спеціаліста, який приймає участь у впізнанні
- В. дати вказівки оперативному працівнику
- Г. підбір учасників слідчої дії
- Д. дати вказівки дільничному офіцеру поліції

117. Сутність слідчого експерименту складається в:

- А. проведення експертизи
- Б. здійсненні необхідних дослідних дій
- В. усі відповіді вірні
- Г. проведення допиту
- Д. моделюванні (відтворенні) умов, окремих обставин чи певної ситуації загалом

118. Не є видом слідчого експерименту:

- А. установленню можливості здійснення якої-небудь дії
- Б. визначенню наявності чи відсутності професійних (злочинних) навичок
- В. установленню можливості сприйняття якого-небудь факту, явища (наприклад слухове, зорове)
- Г. установленню мотиву здійснення злочину

Д. установленню можливості існування якого-небудь явища

119. Умовами проведення слідчого експерименту є:

- А. час доби
- Б. усі відповіді правильні
- В. місце, час доби
- Г. місце, час доби і освітлення
- Д. місце

120. Чи необхідно змінювати умови дослідних дій при проведенні слідчого експерименту:

- А. так
- Б. ні
- В. має сенс
- Г. освітлення
- Д. місце

121. Кількаразове проведення дослідних дій сприяє одержанню результатів:

- А. достовірних
- Б. негативних
- В. позитивних і достовірних
- Г. позитивних
- Д. правильна відповідь відсутня

122. Стадією проведення слідчого експерименту не є:

- А. підготовка до цієї слідчої дії
- Б. оцінка результатів цієї слідчої дії
- В. реконструкція обстановки і проведення дослідних дій
- Г. фіксація ходу і результатів слідчого експерименту
- Д. ухвалення рішення про проведення слідчого експерименту

123. Якщо результат слідчого експерименту був негативний, то робиться категоричний висновок про те, що в дійсності явище, що перевіряється, (дія):

- А. було вгадано
- Б. могло мати місце в реальності
- В. не могло мати місця
- Г. всі відповіді вірні
- Д. було вигадано

124. Перевірка показань на місці починається з пропозиції особі, чиї показання перевіряються:

- А. вказати місце, де його показання будуть перевірятися
- Б. видати предмети, що були знаряддями злочину, і гроші (інші цінності), нажиті злочинним шляхом

- В. покаятися у вчиненні злочину
- Г. відшкодувати шкоду, заподіяну вчиненим злочином
- Д. всі відповіді вірні

125. Процесуальною формою використання спеціальних знань у кримінальному процесі не є:

- А. проведення експертизи
- Б. участь спеціаліста у проведенні слідчих дій
- В. допит осіб, які володіють спеціальними знаннями і навичками, в якості свідків
- Г. призначення судової експертизи
- Д. усі відповіді вірні

126. Судові експертизи, в залежності від обсягу дослідження, класифікуються на групи:

- А. первинну і повторну
- Б. основну і додаткову
- В. однорідну і комплексну
- Г. одноособову і комісійну
- Д. усі відповіді вірні

127. Факт одержання зразків для порівняльного дослідження, якщо воно є частиною судової експертизи, відбивається:

- А. експертом у його висновку
- Б. слідчим у постанові про відібрання зразків для експертного дослідження
- В. слідчим у протоколі відібрання зразків для експертного дослідження
- Г. слідчим в процесуальних документах
- Д. усі відповіді вірні

128. Спеціальними знаннями не є:

- А. знання в галузі ремесла
- Б. знання в галузі техніки
- В. знання з галузі законодавства й інших питань права
- Г. знання в галузі науки
- Д. жодна із наведених відповідей не є вірною

129. Вимогою до зразків для експертного дослідження не є:

- А. жодна із наведених відповідей не є вірною
- Б. безсумнівність походження
- В. вільність
- Г. репрезентативність
- Д. усі відповіді вірні

130. Вкажіть, що з указанного не є першочерговим зі слідчих дій при виявленні трупа з ознаками насильницької смерті:

- А. освідуювання
- Б. призначення судово-медичної експертизи
- В. допити свідків
- Г. огляд місця події
- Д. усі відповіді вірні

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ З ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ «КРИМІНАЛІСТИКА»

для здобувачів вищої освіти денної форми навчання:

1. Предмет науки криміналістики.
2. Криміналістика в системі юридичних наук, її зв'язок з іншими галузями знань.
3. Методи криміналістики.
4. Виникнення, розвиток та сучасний стан криміналістики в Україні.
5. Поняття, значення і види криміналістичної ідентифікації.
6. Об'єкти криміналістичної ідентифікації та їх класифікація.
7. Поняття ідентифікаційних ознак та властивостей.
8. Встановлення групової належності, її значення в слідчій практиці.
9. Предмет, система та завдання криміналістичної техніки.
10. Техніко-криміналістична оснащеність органів досудового слідства.
11. Методи судово-оперативної фотографії та окремі прийоми фотографування.
12. Види фотозйомки та особливості фотографування при провадженні окремих слідчих дій.
13. Процесуальне оформлення застосування криміналістичної фотографії та відеозапису.
14. Поняття слідів, механізм їх утворення, класифікація слідів.
15. Загальні правила виявлення, фіксації і вилучення слідів рук. Сутність дактилоскопічної експертизи.
16. Сліди ніг та взуття людини. «Доріжка слідів» ніг та її значення.
17. Поняття вогнепальної зброї, її класифікація, види боєприпасів.
18. Сліди дії вогнепальної зброї і механізм їх утворення.
19. Судово-балістична експертиза. Питання, які вирішуються експертом.
20. Поняття техніко-криміналістичного дослідження документів, його види і завдання.
21. Класифікація документів, слідчий огляд та попереднє дослідження документів.
22. Ознаки зміни тексту документа. Способи виявлення змін тексту документа.
23. Відновлення тексту слабковидимих, невидимих та спалених документів. Дослідження залитих і пошкоджених документів.
24. Загальні і окремі ознаки письмової мови.
25. Загальні і окремі ознаки почерку.
26. Підготовка матеріалів для судово-почеркознавчої експертизи.
27. Авторознавча експертиза та її можливості.
28. Характеристика ознак зовнішності людини, їхня класифікація.

29. Поняття кримінальної реєстрації і криміналістичного обліку, їх завдання та значення.
30. Види криміналістичних обліків.
31. Поняття, предмет та значення криміналістичної тактики. Її місце в системі криміналістики.
32. Тактичний прийом як елемент криміналістичної тактики.
33. Джерела і функції тактичних прийомів.
34. Класифікація тактичних прийомів.
35. Система тактичних прийомів. Тактичні комбінації і тактичні операції.
36. Тактичне рішення. Проблеми тактичного ризику.
37. Сутність та поняття слідчої ситуації. Класифікація слідчих ситуацій.
38. Основи взаємодії слідчого та оперативно-пошукових органів при розслідуванні кримінальних правопорушень.
39. Сутність організації розслідування.
40. Поняття і принципи планування розслідування. Техніка планування.
41. Поняття і класифікація криміналістичних версій.
42. Побудова, аналіз та перевірка криміналістичних версій.
43. Планування слідчої дії.
44. Поняття, види та принципи слідчого огляду.
45. Підготовка до огляду місця події.
46. Тактичні прийоми огляду місця події. Методи дослідження обстановки місця події.
47. Негативні обставини і їх значення. Розпізнавання інсценування.
48. Огляд трупа. Особливості огляду трупа залежно від характеру тілесних ушкоджень.
49. Способи фіксації ходу і результатів огляду місця події.
50. Поняття та види допиту. Підготовка до допиту.
51. Зміст тактики допиту.
52. Актуалізація забутого в пам'яті допитуваного. Викриття неправди в показаннях.
53. Особливості допиту неповнолітніх.
54. Особливості допиту в залежності від статусу учасника процесу (свідок, потерпілий, підозрюваний, обвинувачений).
55. Тактичні прийоми проведення обшуку.
56. Стадії проведення обшуку.
57. Підготовка до слідчого експерименту та його тактика.
58. Підготовка і тактичні прийоми проведення перевірки показань на місці.
59. Фіксація результатів слідчого експерименту.
60. Тактика пред'явлення для впізнання.

61. Загальні положення методики розслідування кримінальних правопорушень.
62. Поняття криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень, її співвідношення з кримінально-правовою й іншими видами характеристик кримінальних правопорушень.
63. Структурні елементи криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень.
64. Криміналістичне вчення про розкриття кримінальних правопорушень.
65. Криміналістична характеристика вбивств.
66. Типові слідчі ситуації та версії при розслідуванні вбивств.
67. Особливості розслідування вбивств залежно від типових слідчих ситуацій.
68. Судові експертизи, що призначаються при розслідуванні вбивств.
69. Криміналістична характеристика та особливості розслідування вбивств на замовлення.
70. Криміналістична характеристика та особливості розслідування зґвалтувань.
71. Особливості криміналістичної характеристики і розслідування кримінальних правопорушень, вчинених шляхом кредитно-фінансових операцій.
72. Особливості криміналістичної характеристики і розслідування податкових кримінальних правопорушень.
73. Планування та організація розслідування кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності.
74. Криміналістична характеристика кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності.
75. Особливості криміналістичної характеристики та розслідування кримінальних правопорушень в сфері службової діяльності.
76. Криміналістична характеристика крадіжок.
77. Особливості тактики проведення окремих слідчих дій на початковому та наступному етапах розслідування крадіжок.
78. Криміналістична характеристика грабежів і розбоїв.
79. Особливості тактики проведення окремих слідчих дій на початковому етапі розслідування грабежів і розбоїв.
80. Криміналістична характеристика привласнення, розтрати майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем (розкрадань).
81. Тактика перевірочних дій при встановленні ознак розкрадання.
82. Особливості планування та тактики проведення окремих слідчих дій при розслідуванні розкрадань.
83. Криміналістична характеристика шахрайства.
84. Особливості розслідування шахрайства.
85. Криміналістична характеристика та особливості розслідування кримінальних правопорушень порушень правил безпеки дорожнього руху.

86. Криміналістична характеристика підпалів та інших кримінальних правопорушень, пов'язаних із виникненням пожеж.
87. Особливості тактики проведення окремих слідчих дій на початковому та наступному етапах розслідування підпалів та інших кримінальних правопорушень, пов'язаних із виникненням пожеж.
88. Особливості криміналістичної характеристики та розслідування кримінально-протиправних злочинних порушень правил техніки безпеки.
89. Особливості криміналістичної характеристики і розслідування кримінальних правопорушень, що вчиняються організованими злочинними групами.
90. Особливості планування розслідування та проведення невідкладних слідчих дій при розслідуванні кримінальних правопорушень проти довкілля.

Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Оцінка за університетською шкалою		Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	
Екзамен	Залік		Оцінка	Пояснення
<i>Відмінно</i>	<i>Зараховано</i>	90-100	A	відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
<i>Добре</i>		82-89	B	вище середнього рівня з кількома помилками
		74-81	C	в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок
		64-73	D	непогано, але зі значною кількістю недоліків
<i>Задовільно</i>		60-63	E	виконання задовольняє мінімальним критеріям
<i>Незадовільно</i>	<i>Незараховано</i>	35-59	FX	з можливістю повторного складання
		1-34	F	з обов'язковим повторним курсом

Підсумкова оцінка з вивчених модулів за навчальний рік (ПОМ) розраховується:

№ модулю	M _{%п} (відсоткове значення модулю освітньої компоненти)
Модуль 1	M _{%1} = 100%
Сума	100

Оскільки формою підсумкового контролю освітньої компоненти є залік то залікова оцінка (ЗО) з освітньої компоненти дорівнює підсумковій оцінці з вивчених модулів (ПОМ).

$$ЗО = ПОМ$$

КРИМІНАЛІСТИКА

Методичні рекомендації для підготовки до практичних занять
з освітньої компоненти «Криміналістика» для здобувачів вищої освіти усіх факультетів та
інститутів

Підписано до друку . Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Гарнітура Таймс. Ум.-дрк. арк. 2,9.
Наклад 100. Зам.

Видавництво Житомирського державного університету імені Івана Франка
м. Житомир, вул. Велика Бердичівська, 40
Свідоцтво про державну реєстрацію:
серія ЖТ №10 від 07.12.2004р.
електронна пошта (E-mail): zu@zu.edu.ua